

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.126/2023/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró kérelmező neve (cím) kérelmezőnek a dr. ... bírósági titkár által képviselt Fővárosi Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 10.Pk.20.326/2023/3. számú végzése ellen a kérelmező által 4. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatja, és kötelezi a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmező részére 15 (tizenöt) napon belül 591 600 (ötszázkilencvenegyszázhatyáz) forint vagyoni elégtételt. Mellőzi a kérelmező elsőfokú eljárási illetékben marasztalását, és megállapítja, hogy a le nem rótt 17 748 (tizenhét ezer-hétszáznegyvennyolc) forint elsőfokú eljárási illeték és 17 748 (tizenhét ezer-hétszáznegyvennyolc) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A 'I. rendű felperes neve' I. rendű felperes és a kérelmező alperes között kölcsön megfizetése tárgyában 2014. május 27. napján indult dr. ... b.-i közjegyző előtt fizetési meghagyásos, majd ellentmondás folytán a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróságon P.21.563/2014., majd P.20.180/2021. számon polgári peres eljárás.

[2] A kerületi bíróság a peres eljárást a P.21.563/2014/3. számú végzésével 2014. július 29. napján hivatalból felfüggesztette, hivatkozva a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendelkezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény) 16. §-ára, melynek értelmében a bíróság a külön törvényben meghatározott intézkedésig, de legkésőbb 2014. december 31. napjáig hivatalból felfüggeszti azt a peres eljárást, amelynek a tárgya részben vagy egészben a DH1 törvény 3. §-ának (1) bekezdése vagy a 4. §-ának (1) bekezdése szerinti szerződéses kikötés, illetve amely pert az ilyen a szerződéses kikötésen is alapuló követelés érvényesítése iránt a pénzügyi intézmény indított a fogyasztóval szemben.

[3] A 2016. február 19. napján elkészült elszámolást a kérelmező 2016. március 7. napján átvette. A 'I. rendű felperes neve' 2016. május 4. napján engedményezte követelését a gazdasági társaság-re, amely pénzügyi szervezet 2017. január 10. napján kérte a peres eljárás folytatását és a jogutódlás megállapítását; a kerületi bíróság azonban 2017. január 24-én – P.21.563/2014/5. számú végzésével – azt a tájékoztatást adta a részére, hogy a felfüggesztett perben a bíróság csak a felfüggesztéssel illetve annak megszüntetésével kapcsolatos perbeli cselekményeket végezheti el, így a jogutódlás megállapítására, a kérelmező perbelépésére a felfüggesztés hatálya alatt nincs jogi lehetőség; a felfüggesztett per folytatását a perben lévő felek kérhetik, más perben nem álló, így a perbe belépni szándékozó nem. Miután a kerületi bíróság a 2020. december 9-én kelt P.21.563/2014/7. számú végzésével felhívta a peres feleket, hogy kéri-e a felfüggesztett eljárás folytatását, a gazdasági társaság 2020. december 22-én ismét kérte a peres eljárás folytatását és a jogutódlás megállapítását, a kerületi bíróság – miután 2021. január 27-én az eljáró bíróságnak az

eljárás folytatása alapján új számra lajstromozásra adott utasítást – a 2021. február 15-én kelt P.20.180/2021/3. számú végzésével a korábbi, P.21.563/2014/5. számú végzésével azonos tájékoztatást adott. Ezt követően a 'I. rendű felperes neve' felperes a 2021. március 2-án érkezett beadványában nyilatkozott a felülvizsgált elszámolás befejezéséről. A kerületi bíróság, miután a kérelmezőt felhívta az elszámolás elleni panaszával kapcsolatos közlésre, a 2021. március 19-én kelt és a 10. számú végzés szerint 2021. április 24-én jogerőre emelkedett P.20.180/2021/7-I. számú végzésével megállapította, hogy az I. rendű felperes jogutódja, a gazdasági társaság, a perbe II. rendű felperesként belépett, egyben felhívta a II. rendű felperest és az alperest az I. rendű felperes perből való elbocsátásához szükséges nyilatkozattételre.

[4] Az első tárgyalás 2021. szeptember 3-án volt, amelyet a kerületi bíróság 2021. október 13. napjára halasztott el arra tekintettel, hogy a keresetlevelet és mellékleteit nem küldte meg az alperesnek, a felpereseket pedig nem idézte meg a tárgyalásra. A 2021. október 13-án megtartott tárgyaláson a kerületi bíróság a 20-I. számú végzésével az alperes kézbesítési kifogásának helyt adott és tájékoztatta a feleket, hogy a 10. számú végzése, amellyel a 7-I. számú végzés jogerőre emelkedését megállapította, hatálytalan, és megállapította, hogy a 7-I. számú végzése 2021. szeptember 24. napján emelkedett jogerőre. A kerületi bíróság a 20-II. számú végzésével az I. rendű felperest a perből elbocsátotta, a 20-III. számú végzésével pedig a tárgyalást elhalasztotta 2021. december 1. napjára.

[5] A per elsőfokon a 2021. december 1. napján megtartott tárgyaláson, a kérelmező távollétében kihirdetett, 2021. december 15. napján írásba foglalt, a II. rendű felperes részére 2022. január 3-án, a kérelmező részére 2021. december 17-én kézbesített ítélettel fejeződött be. Az elsőfokú ítélettel szemben a peres felek fellebbezést nem terjesztettek elő, ezért az 2022. január 19. napján jogerőre emelkedett.

A kérelem és az ellenirat

[6] A kérelmező a 2022. április 13-án előterjesztett kérelmében az eljárás elhúzódása miatt 2018. január 1. napja – amikortól az elsőfokú eljárás az észszerű határidőt meghaladta – és 2022. január 19. napja – amikor az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett – közötti időszakra összesen 1479 nap figyelembevételével 591 600 forint vagyoni elégtétel javára történő megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet.

[7] A kérelmezett elleniratában a kérelem elutasítását kérte. Elsődlegesen az eljárás számított időtartamából kérte levonni az *eljárás felfüggesztésének időtartamát, tehát a 2014. július 29. napjától 2021. március 2. napjáig terjedő időszakot*, azaz összesen 2408 napot azzal, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 155. §-ának (1) bekezdése értelmében a tárgyalás felfüggesztésével minden határidő megszakad. Arra hivatkozott, hogy ebből kifolyólag a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) pertartam számítása körében sem lehet a felfüggesztés időtartamát figyelembe venni. Másodlagosan azt adta elő, hogy amennyiben a felfüggesztés időtartama mégis beszámít a vagyoni elégtétel alapjául szolgáló pertartamba, úgy az eljárás számított időtartamából kéri levonni *a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt szükségtelenül eltelt*, 2016. március 7. napjától 2021. március 2. napjáig tartó összesen 1821 napot, ugyanis a kérelmező 2016. március 7. napján az elszámolást átvette, de a felfüggesztett peres eljárás folytatását nem kérte. Kérte továbbá levonni *az eljárás elhúzódása miatti kifogással nem támadott*, a 2021. szeptember 3. napja és 2021. október 13. napja közötti 40 napot, mivel a kerületi bíróság a 2021. szeptember 3. napjára kitűzött tárgyalást azért halasztotta el 2021. október 13. napjára, mert elmulasztotta a feleket szabályszerűen megidézni, azonban a kérelmező az 1952. évi Pp. 114/A. §-a (2) bekezdésének a) vagy c) pontja alapján nem élt az eljárás elhúzódása miatti kifogással. A kérelmezett álláspontja

szerint tehát a peres eljárás 2808 napos időtartamából az elsődleges védekezése szerint 2448 nap (2408+40 nap), másodlagos védekezése szerint 1861 (1821+40) nap vonandó le, mely első esetben 360 napot, második esetben 947 napot eredményez, amelyek közül egyik sem haladja meg a Pevtv. 6. §-ának (2) bekezdés b) pontjában megjelölt 36 hónapos ésszerű időtartamot, így a kérelem elutasításának van helye.

Az elsőfokú végzés

[8] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével a kérelmező kérelmét elutasította és kötelezte a kérelmezőt az állam javára 17 748 forint meg nem fizetett illeték megfizetésére.

[9] Indokolása szerint a peres felek között nem volt vitatott a sérelmezett peres eljárás teljes időtartama, bár a kérelmező csupán 2018. január 1. napjától 2022. január 19. napjáig terjedő időszakra kérte a vagyoni elégtétel megállapítását, amely az általa kért vagyoni elégtétel összecszerúsége körében kötötte, ugyanakkor a vagyoni elégtétel alapjául szolgáló pertartam számítása körében nem kötötte a bíróságot. Megállapította, hogy a teljes pertartam – a kérelmezett nyilatkozatával egyezően – 2808 nap volt, amely a fizetési meghagyás benyújtásától [Pevtv. 3. § (1) bekezdés] kezdődően az eljárást befejező jogerős határozat közlésének napjáig tartott [Pevtv. 2. § (1) bekezdés, (3) bekezdés].

[10] Az eljárás teljes időtartamából levonni rendelte a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt 2016. március 7. napja és 2021. március 1. napja közötti 1821 napot. Megállapította, hogy ugyan az 1952. évi Pp. 155. §-a alapján a tárgyalás felfüggesztésével minden határidő megszakad, azonban ez nem vonatkozik a Pevtv. szerinti pertartam számítására, amely szerint a bírósági eljárás időtartamából a 7. §-ának (2) bekezdése értelmében csak a 15. §-ának (3)-(5) bekezdései szerinti időtartamok vonhatók le, tehát a felfüggesztés időtartama nem. Ugyanakkor a peres eljárás felfüggesztését követően 2016. március 7. napján a kérelmező átvette a felülvizsgált elszámolást, és az a tény, hogy a a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 törvény) 38. §-ának (4) bekezdése megjelöli azt a személyt, akinek kérnie kell a felfüggesztett peres eljárás folytatását, nem zárta el a kérelmezőt attól, hogy ő maga is kérje az eljárás folytatását. Kifejtette, hogy egyébként ezen az időszakon belül az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a hiányában a 2017. január 9. napja és a 2021. március 1. napja közötti időszakot egyébként is le kellene vonni, mivel a fogyasztó fél ellenfele a DH2 törvény alapján a felülvizsgált elszámolást a bíróságnak 2017. január 9. napján bejelentette, de a kérelmező nem élt eljárás elhúzódása miatt kifogással.

[11] Ugyanakkor nem találta indokoltnak az elsőfokú bíróság az eljárás teljes időtartamából levonni a 2021. szeptember 3. napja és 2021. október 13. napja közötti 40 napot. Bár kétségtelen, hogy a 2021. szeptember 3. napjára kitűzött tárgyalásra a feleket az elsőfokú bíróság nem idézte meg szabályszerűen, és ezért 2021. október 13. napját tűzte ki a tárgyalás új időpontjának, azonban a kérelmező erről a mulasztásról vélhetőleg nem szerzett tudomást, vagy legfeljebb csak 2021. október 13. napján, ekkor pedig az eljárás elhúzódása miatti kifogás tőle már nem volt elvárható.

[12] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a figyelembe vehető eljárási időtartam 987 nap, amely kevesebb, mint a Pevtv. 6. §-a (2) bekezdésének b) pontja szerint ésszerűnek minősülő 36 hónap, ezért a kérelmező vagyoni elégtételre – figyelemmel a Pevtv. 7. § (1) és (2) bekezdésére – nem jogosult.

[13] Mivel a kérelmezett perköltséget nem számított fel, ezért a kérelmezőt a kérelmezetti oldalon felmerült költségekben nem marasztalta, ugyanakkor a polgári

perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 102. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a kérelmezőt az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének g) pontja alapján felmerült feljegyzett 17 748 forint eljárási illeték megtérítésére.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[14] Az elsőfokú végzés ellen a kérelmező terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte az ítéltáblát, hogy a sérelmezett végzést változtassa meg és kérelmének adjon helyt, másodlagosan azt helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

[15] Arra hivatkozott, hogy a fizetési meghagyással indult peres eljárás esetén a Pevtv. 6. §-a (2) bekezdésének b) pontja alapján az észszerű időtartam az, ha az eljárás a 36 hónapot nem haladja meg, a fizetési meghagyást a bíróság 2014. május 27. napján bocsátotta ki, az eljárás pedig több, mint hét évig tartott. Állította, hogy a DH2 törvény 38. §-ának (4) bekezdése alapján az eljárást a pénzügyi intézmény és a fogyasztó közötti felülvizsgált elszámolás bejelentését követő harmincadik napot követően kell folytatni, a bejelentést pedig a fogyasztó fél ellenfelének kell megtennie, amely 2017. január 9-én megtörtént. Előadta, hogy a kerületi bíróságnak ekkor folytatnia kellett volna az eljárást, mivel az 1952. évi Pp. 155. §-ának (2) bekezdése alapján a felfüggesztéssel, illetve annak megszüntetésével kapcsolatos bírói rendelkezések a felfüggesztés időtartama alatt is megtehetőek. Álláspontja szerint nem felróható neki az, hogy nem kezdeményezte az eljárás folytatását, ugyanis jogszabály erre nem kötelezte, másrészt ez a kérelme a felfüggesztés hatálya alatt egyébként is hatálytalan lett volna. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság pertartam számításával egyetért, azonban kérelme módosítására már nincs lehetősége.

[16] A kérelmezett a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú végzés helybenhagyását kérte. Előadta, hogy osztja az elsőfokú bíróság álláspontját abban a tekintetben, hogy ugyan a DH2 törvény 38. §-ának (4) bekezdése – a per felperesében – megjelölte azt a személyt, akinek kérnie kellett a felfüggesztett peres eljárás folytatását, ugyanakkor nem zárta el a kérelmezőt sem attól, hogy kérje az eljárás folytatását, erre pedig az 1952. évi Pp. 155. §-a lehetőséget is adott. Állította, hogy helytállóan döntött arról az elsőfokú bíróság, hogy a 2016. március 7. napjától 2021. március 1. napjáig terjedő időszak levonandó a peres eljárás időtartamából, a fennmaradó 987 nap pedig kevesebb, mint 36 hónap, ezért a kérelmező vagyoni elégtételre nem jogosult. Megjegyezte, hogy álláspontja szerint a felfüggesztés időtartama teljes egészében levonandó a pertartamból – erre utal a Debreceni Ítéltábla és a Pécsi Ítéltábla 2023. február 14-i közös jogszabály-módosítási javaslata is –, ezért az elsőfokú bíróság határozatának indokolása ezzel kiegészítendő.

A másodfokú bíróság döntése

[17] Az ítéltábla a kérelmezett fellebbezését alaposnak találta a következők szerint:

[18] A logikai sorrendet követve elsődlegesen azt vizsgálta az ítéltábla, hogy a végzés hatályon kívül helyezésének indokai fennállnak-e. A kérelmező fellebbezésében nem jelölte meg azt az ügy érdemi eldöntésére kiható, és a másodfokú eljárásban nem orvosolható eljárási szabálysértést, amely a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 381. §-a alapján a végzés hatályon kívül helyezését indokolná és illet az ítéltábla sem észlelt. A fellebbezés érdemi elbírálásához szükséges adatok rendelkezésre álltak, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között, érdemben bírálta felül a Pp. 370. §-ának (4) bekezdése szerint.

[19] A Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése folytán a vagyoni elégtételre irányuló nemperes eljárásban a Pp., annak minden olyan, a nemperes eljárás sajátosságaival összeegyeztethető rendelkezése alkalmazandó, amelyre nincs a nemperes eljárásra vonatkozó eltérő előírás. Ezért alkalmazandó a Pp. 2. §-a (2) bekezdésének a rendelkezési elv részében irányadó az a szabálya, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, tehát irányadó a kérelemhez és ellenkérelemhez kötöttség. A kérelemhez annyiban volt kötve az eljáró bíróság, hogy nem határozhatta meg a figyelembe vehető időtartamot a megjelölt 2808 napnál több időben; nem vehetett figyelembe a vagyoni elégtétel alapjául olyan napokat, amelyeket a kérelmező nem jelölt meg; nem ítélt meg a törvényi észszerű időtartamot meg nem haladó időszak után vagyoni elégtételt; nem alkalmazhatta a vagyoni elégtétel alapjának olyan meghatározását – így nem az elsőfokú eljárási szakasz, hanem a teljes eljárás észszerű időtartamának meghaladását –, amelyet a kérelmező nem kért; valamint nem határozhatta meg a vagyoni elégtétel alapját képező napok számát 1479 napnál több időben. Az ellenirathoz annyiban volt kötve az eljáró bíróság, hogy nem határozhatta meg a figyelembe vehető időtartamot 360 napnál kevesebb időben – a felfüggesztést érintő másodlagos védekezés elfogadása esetében 947 napnál rövidebb időben –, valamint nem vonhatott le annál több időtartamot és nem vonhatott le más okból, mint amely időtartam és amely okokból figyelmen kívül hagyását a kérelmezett kérte. Ezért a bíróságnak csak abban kellett állást foglalnia, hogy a számított időtartam csökkentendő-e a pertartam számításának figyelmen kívül hagyása miatt az eljárás felfüggesztésének 2014. július 29. napjától 2021. március 2. napjáig terjedő időszakával – illetve ezen belül másodlagosan a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt szükségtelenül eltelt 2016. március 7. napjától 2021. március 2. napjáig terjedő időtartamával –, valamint az eljárás elhúzódása miatti kifogás elmulasztása miatt, a 2021. szeptember 3. napja és 2021. október 13. napja közötti időtartammal, és ennek alapján a per figyelembe vehető időtartama meghaladta-e a per észszerű időtartamát – amely a vagyoni elégtételhez való jog feltétele –, amennyiben igen, úgy mennyi az észszerű időtartamot meghaladó idő, amely után számítandó a kérelemhez kötöttségből következően a vagyoni elégtétel összege. Az elsőfokú bíróságnak ezért téves volt az az álláspontja, hogy a számított időt a felektől eltérően meghatározhatta volna, mivel a kérelem és az ellenkérelem korlátai a legfeljebb és legalább figyelembe vehető időtartamok és a kérelmezett által levonni kért időtartamok miatt nem engedték a számított időtartamtól eltérést. Ugyancsak ezért az elleniraton túlterjeszkedve foglalt állást az elsőfokú bíróság akként, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a hiányában a 2017. január 9. napja és a 2021. március 1. napja közötti időszakot a per számított időtartamából le kellene vonni, mivel a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésére az eljárás felfüggesztésének időtartamát érintően a kérelmezett nem hivatkozott.

[20] Sem a fellebbezés, sem a fellebbezési ellenkérelem – akár az indokolás megváltoztatására irányulóan – nem vitatta azt az elsőfokú bírósági döntést, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás elmaradása következtében nem vonta le az eljárás teljes időtartamából a 2021. szeptember 3. napja és 2021. október 13. napja közötti 40 napot, ezért azt a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése értelmében az ítéltábla sem vizsgálhatta.

[21] Osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját az ítéltábla, hogy az eljárás felfüggesztésének időtartama a per a Pevtv. 2. §-a szerinti időtartamába beleszámít.

[22] A per számított időtartamából levonásra a Pevtv. rendszerében csak azzal kapcsolatban kerülhet sor, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzódásához, és azt vizsgálja a bíróság – a kérelem és az ellenirat korlátai között –, hogy az alapul fekvő bírósági eljárás során volt-e olyan időszak, amely akár a kérelmező, akár a vizsgált bírósági eljárásban eljáró bíróság érdekkörében felmerülő,

elhárítható ok miatt szükségtelenül telt el. A *kizárólag a kérelmező illetve a bíróság érdekkörében felmerült elhárítható okok* miatti levonásra egyrészt a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése, másrészt a (4) bekezdése ad jogszabályi alapot.

[23] A peres eljárás felfüggesztése ezért önmagában nem teremthet indokot annak időtartama figyelmen kívül hagyására attól függetlenül, hogy azalatt tett minden, nem a felfüggesztéssel kapcsolatos bírói és a felek által tett eljárási cselekmény hatálytalan; azonban ahhoz, hogy a vagyoni elégtételre jogosultság szempontjából valamilyen időszakot figyelmen kívül lehessen hagyni, konkrét törvényi rendelkezés szükséges, ilyen rendelkezés azonban a felfüggesztésre nincs, ezért a felfüggesztés időtartamának figyelembevételét nem önmagában, hanem kizárólag a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdése alapján lehet vizsgálni. Ez azt jelenti, hogy nem csökkenthető a számított időtartam az eljárás objektív, a felektől független okból történő felfüggesztésének időtartamával. A fellebbezési ellenkérelemben hivatkozott jogszabály-módosítási javaslatnak is az volt a célja, hogy lehetővé váljon azoknak az inaktív időszakoknak a levonása, melyek a bíróságok által nem befolyásolhatók – ilyen jogszabály-módosítás azonban a fellebbezés elbírálásaig nem történt.

[24] Nem osztotta azonban az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy azért kell levonni a per időtartamából a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szerint a 2016. március 7. napja és 2021. március 1. napja közötti 1821 napot, mert az a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el azért, mert a DH2 törvény 38. §-ának (4) bekezdése ellenére a felfüggesztett peres eljárás folytatását ő maga is kérhette volna.

[25] A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz időtartamába nem számítható bele az az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, amely a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el. A törvényjavaslat indokolása szerint a bíróság által általánosan vizsgálandó szempont az, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzódásához; példálózóan csak annyit tartalmaz, hogy ilyen időszak lehet, ha az ellenérdekű felek a vizsgált eljárás szünetelését közösen kérték, azaz saját akaratukból nem haladt előre a folyamatban lévő eljárás, valamint ha a keresetlevél többszöri visszautasítására (annak érdemi vizsgálatát megelőzően) azért került sor, mert a fél a bíróság hiánypótlási felhívása ellenére nem pótolta kérelme hiányosságait. Annak a meghatározása, hogy milyen körülmények tartozhatnak ebbe az esetkörbe, a törvény generálklauzula jellegű szabályozása folytán – az Emberi Jogok Európai Bírósága kapcsolódó esetjogának segítségül hívásával – a bírósági gyakorlatra tartozik.

[26] A DH1 törvény a felfüggesztés időpontjában hatályos 16. §-a akként rendelkezett, hogy a bíróság a külön törvényben meghatározott intézkedésig, de legkésőbb 2014. december 31. napjáig hivatalból felfüggeszti azt a peres eljárást, amelynek a tárgya részben vagy egészben a 3. § (1) bekezdése vagy 4. § (1) bekezdése szerinti szerződéses kikötés, illetve amely pert az ilyen szerződéses kikötésen is alapuló követelés érvényesítése iránt a pénzügyi intézmény indított a fogyasztóval szemben. A jogszabályhely úgy rendelkezik, hogy az eljárás felfüggesztésére az 1952. évi Pp. 155. §-ában foglaltakat megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy a felfüggesztést elrendelő bírósági határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

[27] A felfüggesztett eljárások folytatásáról 2014. november 1-jétől a DH2 törvény 38. §-ának (1) és (2) bekezdése rendelkezett eredetileg a 2014. december 31. napjától külön törvényben meghatározott intézkedésig, de legkésőbb 2015. december 31. napjáig ismételt hivatalból felfüggesztését kimondva azzal, hogy a 2014. december 6-tól hatályos normaszöveg szerint a felfüggesztett eljárásokban a pénzügyi intézmény és a fogyasztó

közötti felülvizsgált elszámolás bejelentését követő harmincadik napot követően kell az eljárást folytatni, a bejelentést – kivéve, ha a fogyasztó a felperes, és a keresetlevél az ellenfelének még nem került kézbesítésre – a fogyasztó fél ellenfelének kell megtennie.

[28] Az 1952. évi Pp. a tárgyalás felfüggesztésének eseteit a 152.-154. §-aiban szabályozta, köztük, ha per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában az eljárás büntetőbírói vagy államigazgatási hatáskörbe tartozik [152. § (1) bekezdés]; ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában más polgári per vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárás már folyamatban van [152. § (2) bekezdés]; ha a bíróság kötelező közvetítői eljárás igénybevételére kötelezi a feleket [152. § (3) bekezdés]; ha a per eldöntése házasság létezésétől vagy érvényességétől, illetőleg gyermek családi jogállásának bírói megállapításától függ [153. § (1) és (2) bekezdés]; ha a felet katonai szolgálatra hívják be [154. § (1) bekezdés] – rendezve az egyes esetekben az eljárás folytatásának feltételeit. A DH1 törvény utaló szabálya értelmében az ennek a törvénynek az alapján felfüggesztett eljárásokra irányadó 155. §-ának rendelkezései szerint a tárgyalás felfüggesztésével minden határidő megszakad; a felfüggesztés megszűnésétől a határidő újra kezdődik; míg a felfüggesztés tartama alatt tett minden bírói rendelkezés, úgyszintén a felek által teljesített minden perbeli cselekmény hatálytalan, kivéve a felfüggesztéssel, illetőleg az annak megszüntetésével kapcsolatos bírói rendelkezéseket és perbeli cselekményeket; a 155. § azonban a per folytatására vonatkozó, ekként a DH1 törvény alapján felfüggesztett eljárásokra irányadó szabályokat nem tartalmaz.

[29] A DH1 törvény alapján felfüggesztett eljárásokra tehát az 1952. évi Pp.-nek csak a határidők megszakadására és a bírói, valamint a felek által teljesített perbeli cselekmények hatálytalanságára vonatkozó rendelkezései irányadók, de nem irányadók az eljárás folytatásának szabályai; arra a DH2 törvény külön előírásokat vezetett be, a fogyasztó által indított perek kivételével kifejezetten a pénzügyi intézmény bejelentéséhez kapcsolva a folytatást. Ebből következően nincs annak jogszabályi alapja, hogy a felfüggesztett eljárás folytatása a perben fogyasztónak minősülő kérelmező érdekkörében jelentkezne. Ilyen kötelezettséget ugyanis sem az 1952. évi Pp. – amelynek a folytatásra irányuló rendelkezései nem vonatkoznak a DH1 törvény alapján felfüggesztett eljárásokra –, sem maga a DH2 törvény – amely speciális szabálya ezt a jogosultságot a fogyasztónak csak kivételesen, az általa indított olyan perekben írja elő, ahol még nem állt be a perindítás hatálya – nem tartalmaz.

[30] Ez a jogszabályi rendezés a fogyasztói kölcsönszerződésben a vételi és az eladási árfolyam alkalmazásának különbözetét eredményező, a törvény szerint semmisnek minősített kikötést, továbbá az egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő, a törvény által tisztességtelennek vélelmezett szerződéses kikötést tartalmazó fogyasztói szerződésekhez kapcsolta az ebből eredő túlfizetések rendezésére a DH2 törvény szerinti – a fogyasztóval szemben ezen szerződés alapján igényt érvényesítő pénzügyi intézményt terhelő – elszámolási kötelezettséget, és ennek az elszámolásnak a felülvizsgálatáig rendelte el a peres eljárás felfüggesztését. Mivel pedig a pénzügyi intézménynek kellett az elszámolást elvégezni és őt terhelte az eljárás folytatásához szükséges felülvizsgált elszámolás bejelentésének a kötelezettsége, ezért nem tehető olyan megállapítás, hogy a felfüggesztés ideje az az eljárás előrehaladását nem szolgáló olyan időtartam, amely a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt volna el.

[31] Mivel pedig ebben a tekintetben a kérelmezett nem hivatkozott a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésére, azt nem lehetett vizsgálni, hogy a kérelmező elmulasztotta-e az eljárás elhúzódása miatti kifogást egy olyan bírói cselekmény miatt, amely nem a törvény vagy a bíróság által megállapított határidő mulasztásából vagy észszerű időn belüli intézkedési kötelezettség elmulasztásából, hanem a felfüggesztett eljárás folytatásának a per felperese

bejelentésének hiányából – illetve a felperesi jogutód bejelentése alapján a jogutódlás a felfüggesztés alatti megállapításának kizártságát meghatározó bírósági értelmezésből – következett.

[32] Összességében az ítéltábla, az általa elfoglalt értelmezés alapján úgy találta, hogy a per számított időtartamából nem vonhatók le a kérelmezett elleniratában meghatározott időtartamok. A kérelmező akkortól kért vagyoni elégtételt, amikortól az elsőfokú eljárás az észszerű határidőt meghaladta; és bár ez a Pevtv. 6. §-a (2) bekezdésének b) pontja szerinti 36 hónap 2017. május 28-án eltelt, ezt csak 2018. január 1-jében jelölte meg, a kérelemhez kötöttségből következően ettől korábbi időponttól a marasztalás nem volt megítélhető. A kérelmező addig kért vagyoni elégtételt, ameddig az elsőfokú ítélet 2022. január 19-án jogerőre nem emelkedett; ugyanakkor a Pevtv. 2. §-ának (1) és (3) bekezdése értelmében a bírósági eljárás a jogerőssé vált befejező határozat a kérelmezővel kézbesítésének a napjáig, azaz 2021. december 17-ig tartott, azonban a kérelmezett elleniratában a Pevtv. 14. §-a (2) bekezdésének e) pontja szerint nem vitatta a kérelmező számítását, ezért az ellenkérelemhez kötöttségből következően ennél korábbi időpontig a marasztalás nem volt megítélhető. A 2018. január 1. és 2022. január 19. közötti összesen 1480 napos időszakkal szemben a kérelmező csak 1479 napot jelölt meg, ugyancsak a kérelemhez kötöttségből eredően ez az időszak a megítélhető vagyoni elégtétel alapja, amely után a kérelmezett a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet 1. §-ának (2) bekezdése szerinti napi 400 forint, összesen a kérelemben megjelölt 591 600 forint vagyoni elégtétel megfizetésére köteles.

[33] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének a fellebbezett részét a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. §-ának (2) bekezdése szerint megváltoztatta, és a kérelmezettet 591 600 forint összegben marasztalta.

[34] A megváltoztatás folytán a kérelmező egészében az eljárásban nyertes lett, azonban nem terjesztett elő költség igényt, ezért arról rendelkezni nem kellett. A Pp. 102. §-ának (1) bekezdése alapján az elsőfokú eljárási és a fellebbezési illeték viselésére az eljárásban vesztes fél köteles, ezért mellőzte a kérelmező elsőfokú eljárási illetékben marasztalását, és megállapította, hogy az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és 42. §-a (1) bekezdésének g) pontja szerinti elsőfokú eljárási és az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és 47. §-ának (1) bekezdése szerinti fellebbezési illeték a kérelmezett személyes illetékmentessége folytán, a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[35] A teljesítési határidő a Pp. 344. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2023. május 4.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró